

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXI. — Izdan in razposlan 8. dne julija 1914.

Vsebina: (Št. 140 in 141.) 140. Ukaz, s katerim se dopolnjuje in izpreminja plovstveni in jezerski policijski red za koroška jezera. — 141. Cesarski ukaz o e. kr. avstrijskem vojniškem koru.

140.

Ukaz trgovinskega ministrstva v porazumu z ministrstvom za notranje stvari in poljedelstvo z dne 20. junija 1914. l.,

s katerim se dopolnjuje in izpreminja plovstveni
in jezerski policijski red za koroška jezera.

I.

Med § 10 in § 11 z ukazom trgovinskega ministrstva v porazumu z ministrstvom za notranje stvari in poljedelstvo z dne 12. maja 1897. l. (drž. zak. št. 122) izdanega plovstvenega in jezerskega policijskega reda za koroška jezera se vriva nastopno določilo:

§ 10a.

Jezersko vodo je treba imeti snažno.

Izpraznovati vodo z dna v jezero je — razen v primeru nevarnosti — vobče dovoljeno samo najmanj 200 metrov oddaljeno od brega. Z masljo, oljem in čim enakim onesnažena voda na dnu pa se ne sme izpraznovati v jezero, temveč jo je zajemati ali sesati v posode in jo izliti na pripravnem mestu na kopnem.

Oljasti ali masteni zaostanki, glen, pepel, žindra, saje, snažilna volna, cuje in enake reči se ne smejo metati z ladje v jezero.

II.

§ 11 plovstvenega in jezerskega policijskega reda za koroška jezera se izpreminja takole:

§ 11.

Motorne ladjice.

Na motorne ladjice (ladjice, ki jih goni petrolej, nafta, benzin, elektrika ali kaj takega) je vobče zmislju primerno uporabljati za parnike veljajoča določila.

Posebej veljajo za motorne ladjice še naslednji predpisi:

- Motornim ladjicam je prepovedano pluti z odprtim izpuhom.
- Motorne ladjice morajo pluti najmanj 200 metrov oddaljeno od brega — razen kadar pristanejo, oziroma odplovejo od brega.
- Kadar priplovejo motorne ladjice k bregu, ne sme vozna brzina v oddaljenosti od brega 200 metrov presegati 10 kilometrov na uro prav tako, kakor kadar odplovejo od brega.

- d) Mimo ribiških znamenj, ki oznamenjajo ikrišča ali nastavljene mreže, ter mimo ladjic, v katerih so ribiči na delu, smejo pluti motorne ladjice samo najmanj 50 metrov oddaljene in samo z brzino k večjemu 10 kilometrov na uro.

Deželni vladi je pridržano za posebno konstruirane ladjice ali o priliki sportnih priredb pripuščati izjeme od spredaj pod a) do d) ukrenjenih predpisov, oziroma ukreniti posebne odredbe.

III.

Ta ukaz dobi moč z dnem, katerega se razglasi.

Heinold s. r.

Schuster s. r.

Zenker s. r.

141.

Cesarski ukaz z dne 4. julija 1914. l.

o c. kr. avstrijskem vojniškem koru.

Na podstavi § 14 osnovnega zakona o državnem zastopu z dne 21. decembra 1867. l. (drž. zak. št. 141) zaukazujem tako:

I. Avstrijski vojniški kor.

§ 1.

Na podstavi tega cesarskega ukaza obstoječe korporacije tvorijo avstrijski vojniški kor.

Avstrijski vojniški kor se deli v vmesne zveze in vojniška društva.

Glavni namen teh korporacij je izražati, gojiti in krepliti ljubezen in zvestobo do cesarja in domovine, avstrijsko državno misel ter prijazen spomin na vojaški čas v zmislu tovariške zvestobe, in sicer izključujč vsako politično tendenco.

Razen tega lahko omenjene korporacije zasiedujejo namene blaginje, družabnosti in izobraževanja ter gojč strelstvo.

II. Vojniška društva.

a) Ustanovitev, uredba, pravice in dolžnosti, razpust.

§ 2.

Redni udje vojnškega društva morejo biti samo neaktivni in nekdanji podčastniki in osebe moštva ter take osebe, ki imajo pravico nositi vojno svetinjo, ne da bi imele častniško šaržo ali značaj vojaškega uradnika.

Da se vzprejme reden ud, ki ni dovršil svojega vojaškega službovanja v oboroženi moči ali v orožniškem koru avstrijsko-ogrske monarhije, je treba dovoljenja oblastva. Dovoljenje se sme podeliti samo za vzprejem avstrijskega ali ogrskega državljana ali bosensko-hercegovinskega deželana.

Ude, ki nasprotujejo glavnemu namenu (§ 1, odstavek 3), je izključiti iz vojnškega društva in se morejo zopet vzprejeti le s privoljenjem poveljstva avstrijskega vojnškega kora.

§ 3.

Za ustanovitev vojnškega društva je treba dovoljenja političnega deželnega oblastva, v čigar upravnem okolišu naj ima vojniško društvo svoje stojališče.

Da se doseže dovoljenje, je treba predložiti pet izvodov pravil in dokazati, da se je najmanj dvajset oseb, kojih ime, poklic in stanovišče je navesti, zavezalo pristopiti. Navedba daljnjih osebnih podatkov oseb, ki so se zavezale pristopiti, se lahko zaukaže z ukazom.

§ 4.

Iz pravil se mora dati razvideti:

- Ime, področje in stojališče vojnškega društva ter izjava, da se podreja pravilom avstrijskega vojnškega kora;
- nameni vojnškega društva, pomočki za njih doseg in, kolikor so materijalni, kako se pripravijo;
- pravice in dolžnosti udov ter določila o njih vzprejemu in izstopu;
- kako se poravnavajo spori, ki nastajajo iz razmerja članstva;

- e) vodilni organi vojniškega društva ter določila o njihovi volitvi in o njihovem delokrogu;
- f) zastopanje vojniškega društva na zunaj, potreščine veljavnih sklepov in odpravkov;
- g) določila o izpreminjanju pravil, o razpustu vojniškega društva ter o tem, kako je potem porabiti njegovo premoženje in njegove zaklade.

§ 5.

Ako hoče vojniško društvo razviti zavarovalno poslovanje po tem cesarskem ukazu, morajo biti iz pravil posebej razvidni:

- a) pogoji, način in obseg zavarovalnih dajatev;
- b) višina prispevkov, ki jih morajo udje plačevati zavarovalnemu zakladu.

§ 6.

Pravila vojniških društev morajo biti v soglasju z obstoječimi državnimi in deželnimi zakoni o črnovojni dolžnosti ter s predpisi, ki uravnavajo organizacijo črne vojske.

Vsako vojniško društvo lahko v ustavu določi svoj razpravni in poveljni jezik.

§ 7.

Za izpremembe pravil veljajo isti predpisi kakor za ustanovitev vojniškega društva.

§ 8.

Izvolitev funkcionarjev vojniškega društva je treba v enem tednu naznaniti oblastvu.

Da je izvolitev veljavna, je treba, da jo potrdi politično deželno oblastvo. Potrditev se lahko odreče, ako je kaj pomislekov zoper izvoljenca glede njegove neomadeževanosti ali pripravnosti. Z istimi pogoji se lahko rzsodi, naj se odstavi izvoljen funkcionar.

§ 9.

Vojniškim društvom se podeljujejo naslednje predprave:

- a) imeti naslov „cesarski-kraljevi“;
- b) imeti v zastavah državnega orla;

- c) nositi posebno uniformo;
- d) nositi orožje ob boku pri korporativnih in deputativnih nastopih;
- e) imenovati funkcionarje za šarže vojniških častnikov in moštva ustrezno pripustni formaciji;
- f) rabiti za c. in kr. vojsko predpisana znamenja z bobnom in rogom;
- g) državno pospeševanje gojenja strelstva;
- h) državno pospeševanje izučbe v vojaški zdravstveni pomožni službi;
- i) brezplačno ambulatorno zdravljenje docela neimovitih udov v zdravstvenih zavodih vojske in deželne brambe;
- k) vzprejemanje njihovih udov v prej omenjene zdravstvene zavode, kolikor je prostora na razpolaganje, ako plačajo določeno kvoto za zdravljenje in oskrbo.

Natančnejša določila o podeljevanju teh predprav se ukrenejo z ukazom.

Uporabljanje teh predprav je prepuščeno vojniškim društvom, oziroma njihovim udom.

§ 10.

Načelnik (poveljnik) vojniškega društva mora predložiti seznamke, ki so predpisani za vojaško razvidnost za črnovojne službe, političnemu deželnemu oblastvu s koncem vsakega leta izkazati število udov, ločeno po kategorijah in z navedbo natančnejših podatkov o njihovem vojaškem razmerju tako, kakor se oznameni z ukazom, in oblastvu na njegovo zahtevanje predložiti kaka izdana računska ali opravilna poročila.

§ 11.

Prostovoljni razpust vojniškega društva naj bivši načelnik (poveljnik) takoj naznani političnemu deželnemu oblastvu in razpust je dopusten samo, kadar ni sklicana črna vojska.

Politično deželno oblastvo lahko razpusti vsako vojniško društvo, kadar se vede protizakonito ali neredno.

Ako se društvo razpusti, naj ukrenejo glede premoženja korporacije oblastva dogovorivši se z nekdanjim načelnikom (poveljnikom) primerne ukrepe, ako pravila o tem ne obsegajo zadostnih določil.

b) Zborovanja.**§ 12.**

Zborovanja, ki ga je priredilo vojniško društvo, se smejo udeležiti samo udje vojniškega društva, odborniki nadrejene zveze in vabljeni gostje.

Vsako zborovanje, ki se vrši, da se razpravlja ali sklepa o kaki stvari, mora načelnik (poveljnik) najmanj 24 ur poprej naznaniti oblastvu ter predložiti dnevni red in navesti kraj in čas zborovanja.

Na seje vodilnih organov vojniškega društva se ne uporablja odstavek 2.

Oblastvo lahko prepove ali zaključi vsako protizakonito prirejeno zborovanje ali sejo.

§ 13.

Da se varuje zakon in da se vzdržuje red na zborovanjih vojniškega društva in v sejah njegovih vodilnih organov, mora najprej skrbeti predsednik; on mora takoj nastopiti zoper protizakonite ali neredne izjave ali dejanja in, ako se kdo ne pokori njegovim zaukazom, zaključiti zborovanje (sejo).

§ 14.

Oblastvu je dano na voljo na vsako zborovanje poslati odposlanca.

Njemu je nakazati primerno mesto na zborovanju, kakor si ga izbere sam, in mu na zahtevanje dajati pojasnila o osebi predlagateljev in govornikov.

On ima tudi pravico zahtevati, naj se spiše zapisnik o predmetih razprav in o storjenih sklepih in ob protizakonitih ali nerednih izjavah ali dejanjih zaključiti zborovanje, ako bi jih predsednik takoj ne odpravil.

§ 15.

Čim se je zborovanje sklenilo zaradi protizakonitosti ali nerednosti, so navzoči dolžni takoj zapustiti zborovališče.

§ 16.

Nastopi vojniških društev se morajo 24 ur poprej naznaniti oblastvu. Oblastvo sme vojniška

društva, ki po svojih pravilih redno nastopajo ob določenih povodih, gledé takih ali drugih nastopov na svečanostih in pogrebi umrlih udov na prošnjo proti preklicu odvezati dolžnosti podajati naznanilo od primera do primera.

Ravnanje, ki se ga je držati gledé nastopov v inozemstvo, se uravna z ukazom.

Na vse nastope se uporabljajo za c. in kr. vojsko predpisani pravilniki, kolikor se nanašajo na formacijo in vodstvo nastopov.

c) Zavarovalno delovanje.**§ 17.**

V okviru človekoljubnih namenov, omenjenih v § 1, odstavek 4, se lahko zavarujejo udje.

Zavarovanje je dopustno na boleznino ali na boleznino v zvezi s pogrebnino.

Zavarovanje na pogrebnino samo je nedopustno.

Boleznina na teden ne sme znašati več nego osemindvajset kron, pogrebnina ne več nego petnajstkratni znesek tedenske boleznine, nikakor pa ne več nego štiristo kron.

Doba dobivanja boleznine v enem letu ne sme presegati 26 tednov.

§ 18.

Novce, ki so potrebni, da se morejo izpolnjevati zavarovalne dajatve, je treba pripraviti s primernimi, rednimi zavarovalnimi prispevki udov, ki se plačujejo naprej.

Te novce je odkazovati posebnemu zakladu (zavarovalnemu zakladu) in se ne smejo porabljati za druge namene.

§ 19.

Vojniška društva morajo o svojem zavarovalnem delovanju polagati vsako leto račun. Računski sklep naj sestoja iz obratnega računa in iz izkaza o premoženju; nadalje je izdajati izkaze o gibanju zavarovalnega stanja. Te izkaze je predložiti političnemu deželnemu oblastvu vsako leto do 31. dne marca. Z ukazom se lahko izdadó posebni predpisi gledé teh izkazov.

Politično deželno oblastvo lahko popreskusi računski sklep na stojališču vojniškega društva in ukrene naredbe, ki so potrebne, da se odstrani eventualne nerednosti.

Za računsko leto naj velja koledarsko leto.

§ 20.

Zavarovalni zaklad je nabrati v višini dvojnega poprečnega letnega izdatka zadnjih petih let in, ako bi se bil znižal pod oznamenjeno višino, ga zopet dopolniti do te višine. Dokler zavarovalni zaklad ne doseže tega zneska, je zanj pridržati najmanj dve desetinki prispevkov udov za vsako računsko leto.

Ako se pokaže iz peterih zaporednih računskih sklepov, da dohodki ne zadoščajo za založbo prevzetih dolžnosti in za zbiranje zavarovalnega zaklada v spredaj oznamenjeni višini, je treba, ako se nerazmernost ne dá odpraviti z drugimi pripravnimi naredbami, odpomoči ali s primerno zvišbo zavarovalnih prispevkov ali z zmanjšanjem v zavarovalnih dajatvah ali končno z združenjem obeh naredb.

§ 21.

Zavarovalni zaklad se sme nalagati samo:

1. v tuzemskih vrednostnih papirjih, v katerih se sme nalagati premoženje varovancev;

2. v c. kr. poštni hranilnici ali v hranilnici, ustanovljeni po pravilniku za hranilnice;

3. v gospodarskih zadrugah, urejenih po Raiffeisnovem sistemu.

§ 22.

Ako se opusti zavarovalni zaklad, je iz njegove imovine poplačati najprej eventualne dolgove in pravice do podpor, ki so nastale že pred razpustom (pogrebnine za tiste, ki so umrli pred dnevom razpusta, in boleznine tistih, ki so v tem času v staležu bolnikov) zavarovati na dobo, ustrezajočo pravilom.

§ 23.

Določilom §§ 17 do 22 niso podvržena tista vojniška društva, ki svojim udom ne podeljujejo pravice do podpor ali do določne izmere takih podpor, ki bi se dala pravno zasledovati, temveč naredé nje podelitev odvisno od tega, ali so novci zadostni in kako od primera do primera odloči organ korporacije.

III. Vmesne zveze in zastopanje avstrijskega vojniškega kora.

§ 24.

Vmesne zveze so deloma teritorialne zveze, deloma namenske zveze.

Teritorialne zveze se morajo ustanavljati iz vojniških društev v upravnem okolišu političnega deželnega oblastva za skupno zasledovanje glavnega namena teh društev (§ 1, odstavek 3).

Namenske zveze se lahko ustanavljajo za boljše dosega enega ali več v § 1, odstavek 4, omenjenih namenov; njihovi novci se smejo porabljati samo za posebne zvezne namene.

Kolikor se niso z ukazom izdali drugačni predpisi, se uporabljajo na vmesne zveze določila oddelka II.

§ 25.

Zastopstvo avstrijskega vojniškega kora, njegova organizacija in njegovo sklepanje ter izvrševanje njegovih sklepov nasproti vmesnim zvezam in vojniškim društvom in načela njegovega poslovanja se lahko uredé z ukazom. Kolikor se niso z ukazom izdali drugačni predpisi, se uporabljajo določila oddelka II.

Za vse stvari avstrijskega vojniškega kora je pristojno ministrstvo za deželno bran.

§ 26.

Minister za deželno bran odpošlje v vodstvo avstrijskega vojniškega kora vladnega komisarja za stalnega uda.

Vladni komisar lahko izvršuje v § 14 odposlancu oblastva podeljene pravice in ustavlja s svojim ugovorom vse sklepe in predloge.

Zoper tak ugovor lahko v štirih tednih ugovarja vsak za zastopanje avstrijskega vojniškega kora upravičeni ud in vsako na predmetu ugovora interesirano vojniško društvo na ministra za deželno bran.

Zborovanja in seje avstrijskega vojniškega kora ter njegovega predstojništva in njegovih vodilnih organov je naznanjati vladnemu komisarju najmanj tri dni, preden se vrše, ter je priložiti dnevni red.

IV. Obča določila.

§ 27.

Na korporacije avstrijskega vojniškega kora se ne uporablja društveni zakon z dne 26. novembra 1852. l. (drž. zak. št. 253), zakon z dne 15. novembra 1867. l. (drž. zak. št. 134) o društvenem pravu in zakon z dne 16. julija 1892. l. (drž. zak. št. 202) o registrovanih pomožnih blagajnicah.

Nastopi teh korporacij (§ 16) so izvzeti od določil zakona z dne 15. novembra 1867. l. (drž. zak. št. 135) o zbornem pravu.

§ 28.

Pri obstoječih vojaških veteranskih društvih in zvezah za posebne namene namenjeni zakladi in ustanove ostanejo, ako se te korporacije preustrojuje v korporacije avstrijskega vojniškega kora, neprikrajšano ohranjeni svoji dosedanji namembni. Tudi smejo taka društva in zveze pridržati v novem imenu kaka posebna oznamenila, ki so v njihovem imenu po pravilih, in njihovi tačasni funkcionarji smejo dalje imeti posebne naslove, ki so jim pristojali doslej po pravilih, dokler opravljajo dotično funkcijo.

Vojaška veteranska društva in zveze, ki obstajajo veljavno na podstavi cesarskega patenta z dne 26. novembra 1852. l. (drž. zak. št. 253), ko dobi ta cesarski ukaz moč, lahko ohranijo svojo dosedanjo zavarovalno uredbo neizpremenjeno, ako se preustrojuje v korporacije avstrijskega vojniškega kora.

§ 29.

Izvemši meščanske kore (garde) in strelske kore, formacije strelcev in njihove zveze, obstoječe na podstavi cesarskega patenta z dne 22. avgusta 1851. l. (drž. zak. št. 191) ali § 8 i) zakona z dne 25. maja 1913. l. (dež. zak. za Tirolsko in Predarelsko št. 26), je za društva in zveze, ki ne pripadajo avstrijskemu vojniškemu kora, nedopustno imeti vsako ime, ki izraža vojaški značaj korporacije, kakor vojaško veteransko društvo, vojaški veteranski kor, vojniško društvo, vojniški kor i. dr.

Obstoječa taka društva in take zveze se lahko v šestih mescih potem, ko dobi moč ta cesarski ukaz, preustrojuje v korporacije avstrijskega vojniškega kora, lahko pa tudi dalje obstajajo na svoji

dosedanji pravni podlagi, ako so v tem roku primerno izpremenila svoje ime; ako se ne poslužijo nobene teh dveh pravic, naj jih politično deželno oblastvo razpusti.

Gledé pogojev razpusta in pravnih pomočkov je uporabljati določila tistega zakona, na čigar podlagi obstaja dotično društvo ali dotična zveza.

§ 30.

V §§ 10, 12, 16, 19 in 26, odstavek 4, omenjena ter v ustavu avstrijskega vojniškega kora predpisana enakovrstna naznanila in take predloge so na dobo 10 let, počenši od začetka veljavnosti tega cesarskega ukaza, oproščena kolkovnin. Isto oprostitev uživajo vloge, ki jih vložijo obstoječa vojaška veteranska društva in take zveze v roku § 29, odstavek 2, in s katerimi se prosi za dovolitev ustanavljati take korporacije, da se preustrojuje v korporacije avstrijskega vojniškega kora.

§ 31.

Nositi posebne uniforme ali znake korporacij avstrijskega vojniškega kora ter drugih črni vojski zavezanih korporacij je prepovedano osebam, ki ne pripadajo eni teh korporacij, in prepovedano je nositi očitno slične obleke ali znake.

Politično deželno oblastvo in — za korporacije, kojih delovanje se razteza na upravne okoliše več deželnih oblastev — ministrstvo za deželno bran lahko dovoli izjeme od teh prepovedi.

§ 32.

Z ukazom se določi za vsako vojniško društvo po upravnem okolišu, v katerem ima svoje stalno ali razvija svoje delovanje, politično oblastvo ali cesarsko policijsko oblastvo za nadzorno oblastvo prve stopnje.

Prav tako se določi nadzorno oblastvo prve stopnje za vmesne zveze (§ 24).

Zoper odredbe oblastva je odprta pritožba na politično deželno oblastvo, zoper odredbe tega oblastva pritožba na ministrstvo za deželno bran.

Z „oblastvom“ brez natančnejšega oznamenila se umeva v sprednjih določilih tega cesarskega ukaza nadzorno oblastvo prve stopnje.

§ 33.

Prestopke tega cesarskega ukaza je kaznovati s posvarili ali z denarnimi kaznimi od deset do dvesto kron.

Preiskuje in kaznuje nadzorno oblastvo prve stopnje (§ 32).

Ako predpostavljeno oblastvo potrdi razsodbo prve stopnje, ni nadaljnjega rekurza.

V ostalem veljajo za postopek obči predpisi o postopku v primerih prestopkov, spadajočih k političnemu uradovanju.

§ 34.

Ta cesarski ukaz dobi moč s 1. dnem avgusta 1914. l.

Izvršiti ga je poverjeno Mojemu ministru za deželno bran, Mojemu ministru za notranje stvari in Mojemu finančnemu ministru.

Na Dunaju, 4. dne julija 1914. l.

Franz Josef s. r.

Stürgkh s. r.

Hochenburger s. r.

Forster s. r.

Trnka s. r.

Zenker s. r.

Georgi s. r.

Heinold s. r.

Hussarek s. r.

Schuster s. r.

Engel s. r.

Morawski s. r.

